

*Брагіна О. С.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва і торгівлі,
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЛОГІСТИЧНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

У сучасних умовах розвитку економіки підприємства функціонують у середовищі високої невизначеності, що зумовлено глобалізацією ринків, швидкими технологічними змінами, геополітичними конфліктами, порушеннями ланцюгів постачання та зростанням конкуренції. У таких умовах логістичні бізнес-процеси стають особливо вразливими до різноманітних ризиків, зокрема ризиків затримок постачання, порушення транспортних маршрутів, нестабільності постачальників, інформаційних збоїв та кіберзагроз. Це актуалізує необхідність формування ефективної системи управління ризиками в логістичних процесах підприємств.

Отже, актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю підвищення ефективності управління логістичними бізнес-процесами підприємств шляхом використання сучасних цифрових технологій для своєчасного виявлення, оцінювання та мінімізації ризиків.

Цифрові технології управління ризиками логістичних бізнес-процесів являють собою сукупність сучасних інформаційних та аналітичних інструментів, що використовуються для ідентифікації, оцінювання, прогнозування та мінімізації ризиків, які виникають у процесі організації та функціонування логістичних операцій підприємства. Їх застосування спрямоване на підвищення ефективності управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками, а також забезпечення стабільності та безперервності логістичних процесів.

Логістичні бізнес-процеси охоплюють постачання, транспортування, складування, управління запасами, обробку замовлень і розподіл продукції. У процесі їх реалізації виникають різноманітні ризики, зокрема ризики затримки постачання, транспортні ризики, ризики порушення логістичних ланцюгів, інформаційні та операційні ризики. Традиційні методи управління ризиками часто не забезпечують достатньої оперативності та точності прийняття управлінських рішень, що зумовлює необхідність застосування цифрових технологій.

Використання цифрових технологій у сфері управління ризиками логістичних бізнес-процесів передбачає впровадження систем автоматизованого збору та аналізу даних, цифрових платформ управління ланцюгами постачання, аналітичних систем підтримки прийняття рішень, а також інструментів прогнозу аналітики. Серед найбільш поширених технологій можна виокремити технології великих даних (Big Data), штучного інтелекту, машинного навчання, Інтернету речей (IoT), хмарних сервісів,

блокчейн-технологій та систем управління підприємством (ERP, SCM, WMS, TMS).

Важливе значення для підвищення ефективності каналів розподілу та логістики мають ERP-системи – це програмне забезпечення, яке дозволяє компаніям інтегрувати та автоматизувати ключові бізнес-процеси, такі як управління фінансами, виробництвом, продажами, логістикою, запасами та іншими ресурсами. ERP об'єднує всі дані в єдину платформу, що забезпечує прозорість, зручність управління та зниження помилок. Популярні ERP-системи: SAP, Oracle NetSuite, Microsoft Dynamics, Odoo тощо [1].

Застосування таких технологій дозволяє здійснювати моніторинг логістичних процесів у режимі реального часу, оперативно виявляти відхилення від запланованих показників, прогнозувати можливі порушення в логістичних ланцюгах, оптимізувати маршрути транспортування та ефективніше управляти запасами. Крім того, цифровізація сприяє підвищенню прозорості логістичних операцій, покращує координацію між учасниками ланцюгів постачання та зменшує ймовірність виникнення ризикових ситуацій.

Використання цифрових технологій в управлінні ризиками логістичних бізнес-процесів забезпечує підприємствам важливі переваги, що сприяють підвищенню ефективності логістичної діяльності та стабільності ланцюгів постачання. По-перше, цифрові системи дозволяють здійснювати оперативний моніторинг логістичних процесів у режимі реального часу, що дає можливість швидко виявляти ризики, такі як затримки постачання, транспортні збої або нестача запасів. По-друге, використання аналітики даних і прогнозних моделей підвищує точність прогнозування можливих ризикових ситуацій та допомагає своєчасно приймати управлінські рішення [2].

Отже, застосування цифрових технологій у системі управління ризиками логістичних бізнес-процесів є важливим напрямом підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств та забезпечення їх конкурентоспроможності в умовах цифрової трансформації економіки. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методичних підходів до інтеграції цифрових інструментів у систему управління ризиками та формування ефективних моделей цифрового управління логістичними бізнес-процесами.

Список використаних джерел:

1. Корман І. І., Семенда О. В., Мазур Ю. П. Вплив цифрових технологій на управління каналами розподілу та логістику в умовах глобальної економіки. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-28>.

2. Шостак Л. В. Перспективи цифровізації в логістиці. Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального суспільства. 2020. С. 748-749. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19329>.